

नियमित दिवाणी दावा क्र.४९९/२०१३ मधील नि.क्र.४३ वरील आदेश

(अशोक कोळेकर विरुद्ध सयाजी कोळेकर)

CNR NO-MHSN050019242013

१. वादी यांनी प्रस्तुतचा अर्ज दिवाणी प्रक्रिया संहिता क्रम २६ नियम ९ प्रमाणे दावा मिळकत गट क्र.१५६३ ची सुपर निमताना मोजणी जिल्हा निरिक्षक, भुमि अभिलेख, सांगली यांच्यामार्फत होण्याकरीता आदेश व्हावेत यासाठी दाखल केलेला आहे.

२. वादी यांनी मुळ दावा हद्दी निश्चितीकरीता दाखल केलेला आहे. वादींच्या म्हणण्याप्रमाणे कोर्ट कमिशनर यांनी नि.क्र.३१ सोबत दाखल केलेल्या गट क्र.१५६३ मधील मोजणीच्या अहवालामध्ये प्रतिवादी क्र.१, ३ व ४ यांचे अतिक्रमणाबाबत कोणतीही स्पष्टोक्ती दिलेली नाही. सदर अहवालामध्ये प्रतिवादी क्र.५ व ६ या गट क्र.१५६२ चे धारकांनी ६ आर क्षेत्रात अतिक्रमण केल्याचे दर्शविले आहे, ते वादींना मान्य असून सदरचे क्षेत्र अतिक्रमण असल्याबाबत वादीचे दुमत नाही. मात्र सर्वेअर यांनी हद्दनिश्चितीकरीता हद्दी दर्शविणे आवश्यक आहे. वादींची खरेदीपत्रे वेगवेगळी असून त्याचा उहापोह देखील कोर्ट कमिशन रिपोर्ट मध्ये स्पष्ट केलेला नाही. त्यामुळे सदरचा कोर्ट कमिशनरचा अहवाल हा अशंतः सदोष व पुर्णपणे स्वीकृत करता येण्यासारखा नाही.

३. सदर अतिक्रमण नि.क्र.३४ च्या आदेशाप्रमाणे दाखल अहवालामध्ये दिसून येत नाही. यावरून दोन्हीही नकाशे विरोधाभासी व विसंगत असल्याचे स्पष्ट होते. त्यामुळे सदर मोजणी नंतरची मोजणी प्रक्रिया राबविणे आवश्यक आहे. तालुका निरिक्षक, भुमि अभिलेख, इस्लामपूर यांच्यामार्फत चुकीच्या मोजणीचा फार्स केला जात आहे. आदेशाप्रमाणे कोणत्याही पध्दतीचा स्वयंस्पष्ट अहवाल न्यायालयात दाखल केला जात नाही. या न्यायालयात कायदेशीर मुल्य असणारा स्वयंस्पष्ट मोजणी अहवाल दाखल होणे गरजेचे आहे. त्यामुळे केसचा गुणदोषावर निकाल होवून वाद कायम स्वरुपी संपुष्टात येणार आहे.

४. नि.क्र.३१ च्या अहवालानुसार प्रतिवादी क्र.५ व ६ यांच्याकडील ६

आर क्षेत्र वादींना ताब्यात दिले तरी देखील त्यांच्या हिस्स्याचे क्षेत्र त्यांना मोजूनही ताब्यात येत नाही व ते क्षेत्र भरत नाही. सर्वेअर यांनी प्रतिवादी क्र.१ ते ४ यांच्याशी संगनमत करुन त्यांचे अतिक्रमण नसल्याचे खोटेपणाने दर्शविलेले आहे. त्यामुळे याकामी वरीष्ठ अधिकारी यांच्यामार्फत मोजणी होण्यासाठी प्रस्तुत अर्ज दाखल केलेला आहे. प्रस्तुत अर्ज मंजूर केल्यास प्रतिवादीचे काहीएक नुकसान होणार नाही. प्रस्तुत अर्ज मंजूर केल्यास दाव्याची पुनरावृत्ती व गुंतागुंत टाळता येणार आहे. त्याप्रमाणे वर नमूद दोन्ही अहवाल याची पडताळणी कायदेशीरपणे होणेकरीता व केसचा निकाल गुणदोषावर होण्यासाठी दावा मिळकतीची सुपर निमताना मोजणी होणे न्यायाचे व गरजेचे आहे. करीता वादीचा अर्ज मंजूर करण्यात यावा अशी त्यांनी विनंती केली आहे.

५. सदरहु अर्जाला अनुषंगून प्रतिवादी यांनी त्यांचे म्हणणे दिलेले नाही.

६. त्यामुळे सदरहु अर्जाला अनुसरुन वादी यांचा युक्तीवाद ऐकला. वादी यांच्या तक्रारीला अनुषंगून मुळ दाव्याचे अवलोकन केले. दाखल कागदपत्रांचे अवलोकन केले.

७. प्रस्तुत दावा अतिक्रमीत जागेचा ताबा मिळण्याकरीता दाखल केलेला आहे. अतिक्रमीत जागेच्या क्षेत्राची निश्चिती करण्याकरीता वाद क्षेत्राची मोजणी होणे आवश्यक असल्याबाबत मा. उच्च न्यायालय व मा. सर्वोच्च न्यायालय यांनी वेळोवेळी न्यायमुलाधाराद्वारे प्रतिपादीत केलेले आहे. त्यानुसार माझ्या पुर्वाधिका-यांच्या आदेशान्वये वाद क्षेत्राच्या मोजणी व अतिक्रमीत क्षेत्राच्या निश्चितीकरीता आयोगाचे आदेश २६ दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या तरतुदीन्वये नेमणूक करण्यात आली. त्याप्रमाणे अहवाल दाखल करण्यात आला. सदर अहवालावर आक्षेप घेतल्याने सदर क्षेत्राची पुर्नमोजणी निमताणदारामार्फत करण्यात आली. वादीने सदर निमताणदाराची मोजणी सदोष असल्याचे सांगून विचाराधीन अर्ज दाखल केला.

८. दाव्याचे अवलोकन करता स्पष्ट होते की, वादी व प्रतिवादी यांच्यामध्ये हद्दीबाबतही वाद आहे. त्याचबरोबर अतिक्रमीत क्षेत्राची निश्चिती होणेही आवश्यक आहे. वाद क्षेत्रामध्ये खरेदीखतान्वये ताबा देण्यात आल्यामुळे प्रत्यक्ष वहतीतील क्षेत्रामध्ये

फरक परिस्थिती नाकारता येत नाही. म्हणून वाद क्षेत्राची मोजणी होताना त्याच्या अंतर्गत प्रत्यक्ष ताब्यातील क्षेत्राबाबत संबंधीतानी दाखविलेल्या हद्दीसुध्दा विचारात घेणे आवश्यक आहे. याचबरोबर मुळ गटाच्या हद्दीची निश्चिती होणे आवश्यक आहे. कारण वादीचे स्पष्ट कथन आहे की, गट क्र.१५६३ मध्ये गट क्र.१५६२ च्या धारकांचे अतिक्रमण असून गट क्र.१५६३ च्या काही धारकांनी वाद मिळकतीत दक्षिणेकडून अतिक्रमण केल्याचे दिसून येते. त्यामुळे संपूर्ण गटाची आणि त्याचबरोबर गट क्र.१५६२ ची ही मोजणी होणे आवश्यक आहे. करीता खालीलप्रमाणे आदेश पारीत करण्यात येतो.

आदेश

- (१) वादी यांचा नि.क्र.४३ कडील अर्ज मंजूर करण्यात येत आहे.
- (२). मा. जिल्हा निरीक्षक, भूमि अभिलेख, सांगली यांची मौजे रेटरेहरणाक्ष, ता. वाळवा, जि. सांगली हद्दीतील गट क्र.१५६३ व १५६२ या गटांची सुपर निमताणदार मोजणी करुन अतिक्रमणाबाबतचा अहवाल सादर करण्यासाठी कोर्ट कमिशनर म्हणून नियुक्ती करण्यात येते.
- (३) कोर्ट कमिशनर यांनी मौजे रेटरे हरणाक्ष, ता. वाळवा हद्दीतील गट क्र.१५६३ व गट क्र.१५६२ या गटांची मोजणी करावी, सदर मोजणीच्या वेळेस ज्याचा त्याचा प्रत्यक्ष असणारा ताबा सुध्दा अहवालात दाखवावा. वादी यांच्या मिळकतीमध्ये प्रतिवादी यांनी अतिक्रमण केले आहे अगर कसे या संदर्भात त्यांचा अहवाल नकाशासह केसकामी सादर करावा असे त्यांना निर्देशित करण्यात येत आहे.
- (४) कोर्ट कमिशनर यांना वादी यांनी कमिशनला अनुषंगून दावा, मोजणीसंबंधी सर्व मुळ कागदपत्रे द्यावीत.
- (५) सदर मोजणीचा खर्च वादी यांनी सोसावा.
- (६) कोर्ट कमिशनर यांनी कमिशनला जाण्यापुर्वी वादी, प्रतिवादी यांना कमिशनच्या वेळेची व तारखेची पुर्व सूचना नोटीसीने द्यावी.

- (७) उभयतांनी सर्व बाबींची पुर्तता केल्यानंतर कमिशन रीट काढणेत यावे.
- (८) कोर्ट कमिशनर यांनी कमिशन रिट प्राप्त झाल्यानंतर त्यांचा अहवाल लवकरात लवकर सादर करावा.

ठिकाण – इस्लामपूर.

(मुकुल म. चितळे)

दिनांक – २२.०४.२०२४

सह दिवाणी न्यायाधीश, व. स्तर, इस्लामपूर.

प्रमाणपत्र

मी खात्रीपुर्वक सांगतो की, सदरहु पी. डी. एफ. फाईलमधील सर्व मजकूर मुळ आदेशाप्रमाणे शब्द नि शब्द बरोबर आहे.

लघुलेखकाचे नाव	-	सतिश कृष्णा पाटील,
कोर्टाचे नाव	-	सह दिवाणी न्यायालय व. स्तर, इस्लामपूर.
आदेश घोषित दिनांक	-	२२/०४/२०२४
पी.डी.एफ/अपलोडचा दिनांक-		२३/०४/२०२४